

Skylife

BUSINESS

2 | 2019

TURKISH
AIRLINES

Azaltırsınız
Your Complimentary Copy

LÜKS SAFARI
SAFARI DE LUXE

NAPOLİ'DEKİ OSMANLI ELÇİSİNİN İZİNDE
IN THE FOOTSTEPS OF AN OTTOMAN ENVOY IN NAPLES

GÖL KIYISINDA PARLAYAN LOZAN
LAUSANNE: A JEWEL BY THE LAKE

XXV

A STAR ALLIANCE MEMBER

Giuseppe Bonito - L'ambascieria Turca nel Regno di Napoli - Palazzo Reale di Napoli

NAPOLİ'DEKİ OSMANLI ELÇİSİNİN İZİNDE

YAZI / STORY Rosita D'Amora

FOTOĞRAFLAR / PHOTOS Massimo Listri

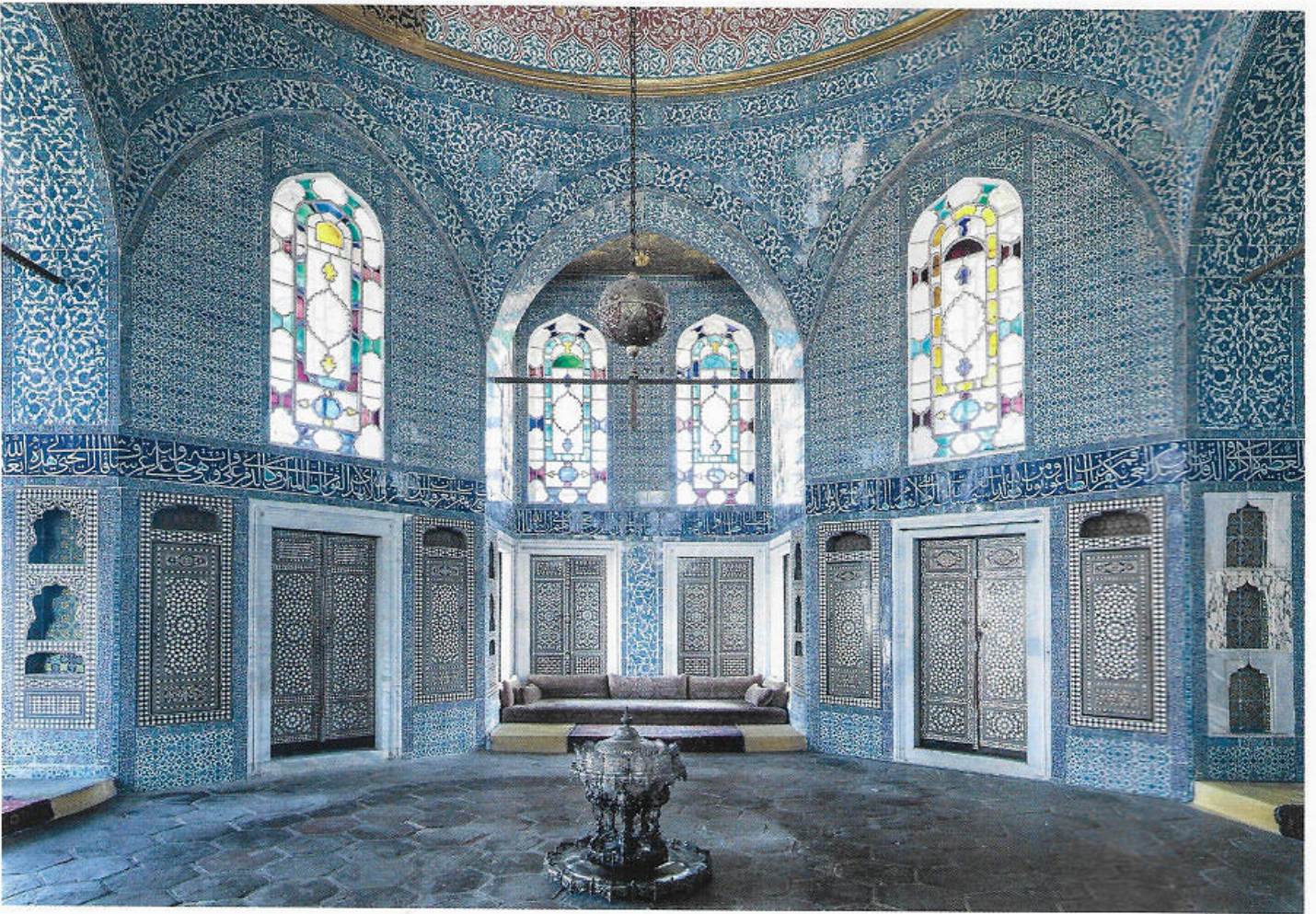
IN THE FOOTSTEPS OF AN OTTOMAN ENVOY IN NAPLES

NAPOLİ VE İSTANBUL. BU ŞEHİRLERİ ZİYARET EDENLER, ARALARINDA ŞAŞIRTICI BENZERLİKLER OLDUĞU KONUSUNDA AYNI FİKİRDE OLACAKTIR. XVIII. YÜZYIL ORTALARINDA BİR OSMANLI ELÇİSİNİN NAPOLİ'YE RESMÎ GÖREVLİ YAPTIĞI YOLCULUK, İKİ ŞEHRİN VE KÜLTÜRÜN ORTAK BAĞINA DAİR İPUÇLARI VERİYOR.

NAPLES AND ISTANBUL. THOSE WHO HAVE VISITED BOTH PLACES ALWAYS AGREE ON THEIR MANY EXTRAORDINARY SIMILARITIES. THE OFFICIAL JOURNEY OF AN OTTOMAN ENVOY TO NAPLES IN THE MID-18TH CENTURY PROVIDES CLUES ON THE BONDS SHARED BY THESE TWO CITIES AND CULTURES.

İstanbul ve civarında yapılan arkeolojik kazılarda Napoli'de basılmış çok sayıda Orta Çağ sikkesi çıkarken, Napoli civarında yapılan benzeri çalışmalarda da Osmanlı sikkelerinin bulunması hep ilgimi çekmiştir. Bu detayın perde arkasında kuşkusuz iki kültürün yüzyılları aşan ilişkilerini barındıran büyük bir resim saklı. İki şehrin mabetlerinin kubbelerindeki azamet, saraylarında yüksek sanata verilen değer; yetiştirdiği şairler, yazarlar, mimar ve ressam her zaman karşılıklı bir merakın, tatlı bir rekabetin ve birbirine karşı bir cazibe merkezi olmanın unsurları olageldi. Ben, İstanbul'da Sultanahmet ve Süleymaniye camilerini gezerken Napoli'deki Santa Chiara Manastırı ve Yeni İsa Kilisesi'ni hatırlarım; bunlar iki şehrin görülmesi gereken iki mimari şaheseri. Napoli'nin de kalbi UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki Centro Storico'da ve Piazza Gesù Nuovo'da dolaşırken aklıma İstanbul'un tarihî Sultanahmet, Beyazıt ve Taksim meydanları gelir. İstanbul'un en ünlü, hareketli ve kozmopolit caddesi olan İstiklal Caddesi bu şehrin içinde ayrı bir dünya gibidir öteden beri. Napoli'yi ikiye böldüğü söylenen Scannapoli de görülmeden dönülmeyecek güzelliكتedir; şehrin en eski merkezini de barındırır; sürekli canlı ve hareketlidir. Dar, yokuşlu ve denize açılan hareketli sokaklarıyla Napoli ile İstanbul izlemeye doyamayacağım "benzerlik" filminin iki başrol oyuncusu.

I've always been intrigued by the fact that the archaeological excavations in and around Istanbul have revealed many medieval coins minted in Naples while similar operations around Naples have unearthed Ottoman coins. This detail no doubt hints at the larger picture of the long-established relations between the two cultures. The grandeur of the domes of sanctuaries; the value attached to high art in palaces; and the poets, authors, architects and painters raised in both cities have always signified a reciprocal sense of curiosity, an amiable competition, and mutual attraction. As I explore the Blue and Süleymaniye Mosques in Istanbul, I remember Naples which is home to Santa Chiara Monastery and Gesù Nuovo (New Jesus) Church; these are architectural monuments of two cities. And when I wander around Centro Storico, the heart of Naples, included in the UNESCO World Heritage List, and Piazza Gesù Nuovo, I remember Sultanahmet, Beyazıt and Taksim Squares in Istanbul. İstiklâl Street, the most famous, vibrant, and cosmopolitan street in Istanbul, is like a world within a world while the lively Via Scannapoli alleged to divide the city in two in Naples deserves a visit around the city's historic center. With their narrow, sloped and energetic streets that open up to the sea, Istanbul and Naples are two lead actors in this pleasant movie of many similarities.

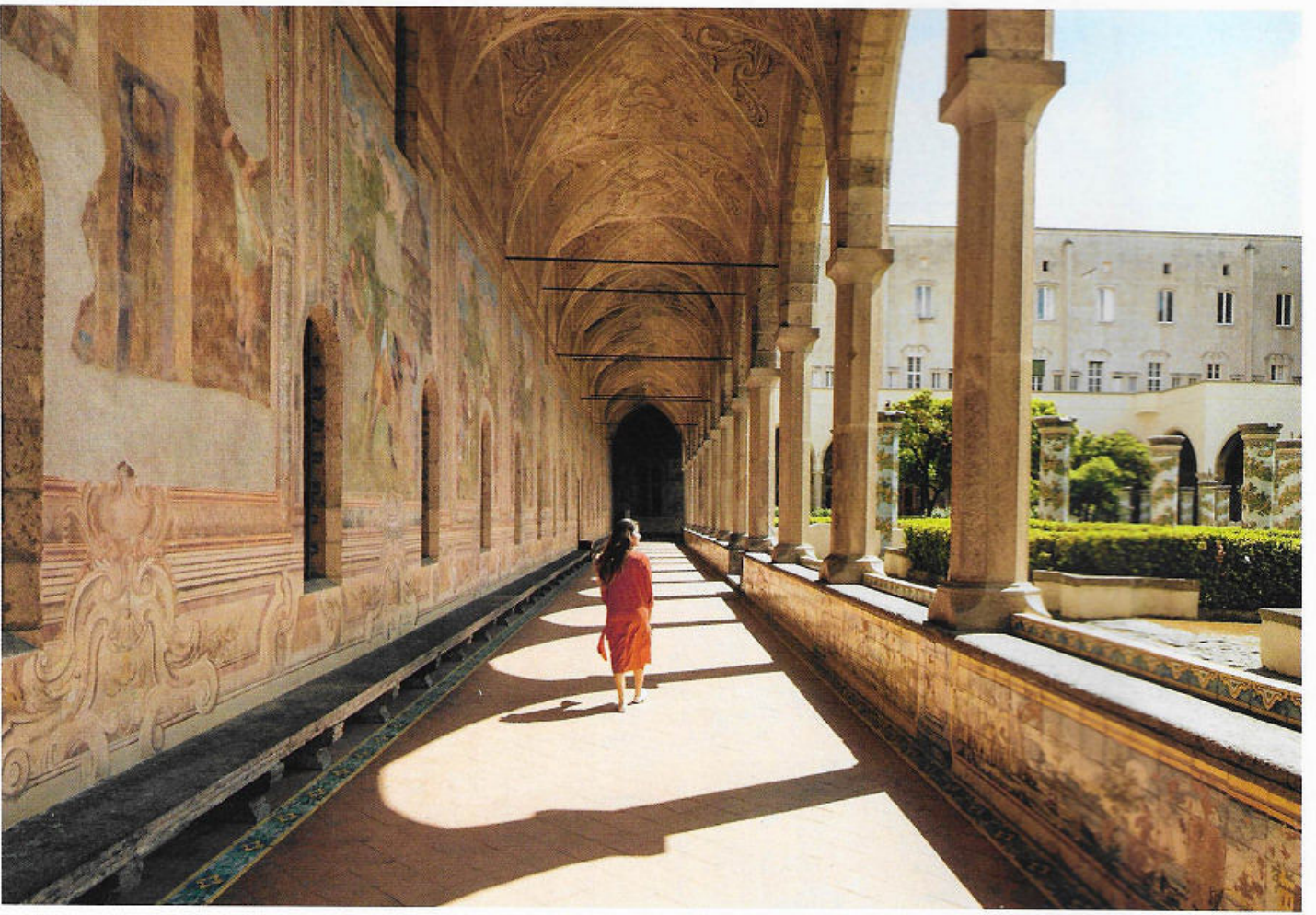

Her iki şehrin derinlerine işlemiş tarihî zenginlik ve sakinlerinin yüksek enerjisi belki de “genetik” güzelliklere dönüşmüş ve gezginleri yüzyıllar boyu buralara çekmiş. Bu şehirlerin özgünlüklerini dile getirirken kullanılan ifadeler bile birbirine son derece benziyor. Napoli’nin efsanevi güzelliği, Johann Wolfgang von Goethe’nin *Italienische Reise* (İtalya Yolculuğu) eserinde andığı “Vedi Napoli e poi muori.” cümlesiyle ifade ediliyor; bu cümle “Napoli’yi gördükten sonra rahatça ölebilirsiniz çünkü başka hiçbir şey onun güzelliğiyle yarışamaz” anlamında kullanılıyor. Aynı şekilde, Alphonse de Lamartine de İstanbul’un benzersiz görkemini anlatıyor. 1852’de yayımlanan romanı *Graziella*’nın geçtiği Napoli’nin de deneyimli bir hayranı olan Lamartine eserinde şöyle diyor: “Dünyada tek bir yere bakma hakkınız varsa burası İstanbul olmalı.”

XVIII. yüzyıl ortalarında bir Osmanlı elçisinin Napoli’ye resmî görevle yaptığı yolculuk, hem iki şehrin ve kültürün birbirini nasıl etkilediğine dair ipuçları veriyor hem de bunu bir tablo ile belgeliyor. Hacı Hüseyin Efendi, Osmanlı Sultanı I. Mahmud’un o dönem itibarıyla kısa süre önce kurulan İki Sicilya Krallığı’na atadığı elçiydi. Napoli ise bu krallığın yeni ve dinamik başkentiydi. Elçinin Napoli’ye ziyaretini ve yerli halkın hazırlıklarını incelerken bu iki Akdeniz kenti arasında yine samimi bir benzerlik gözümüze çarpıyor.

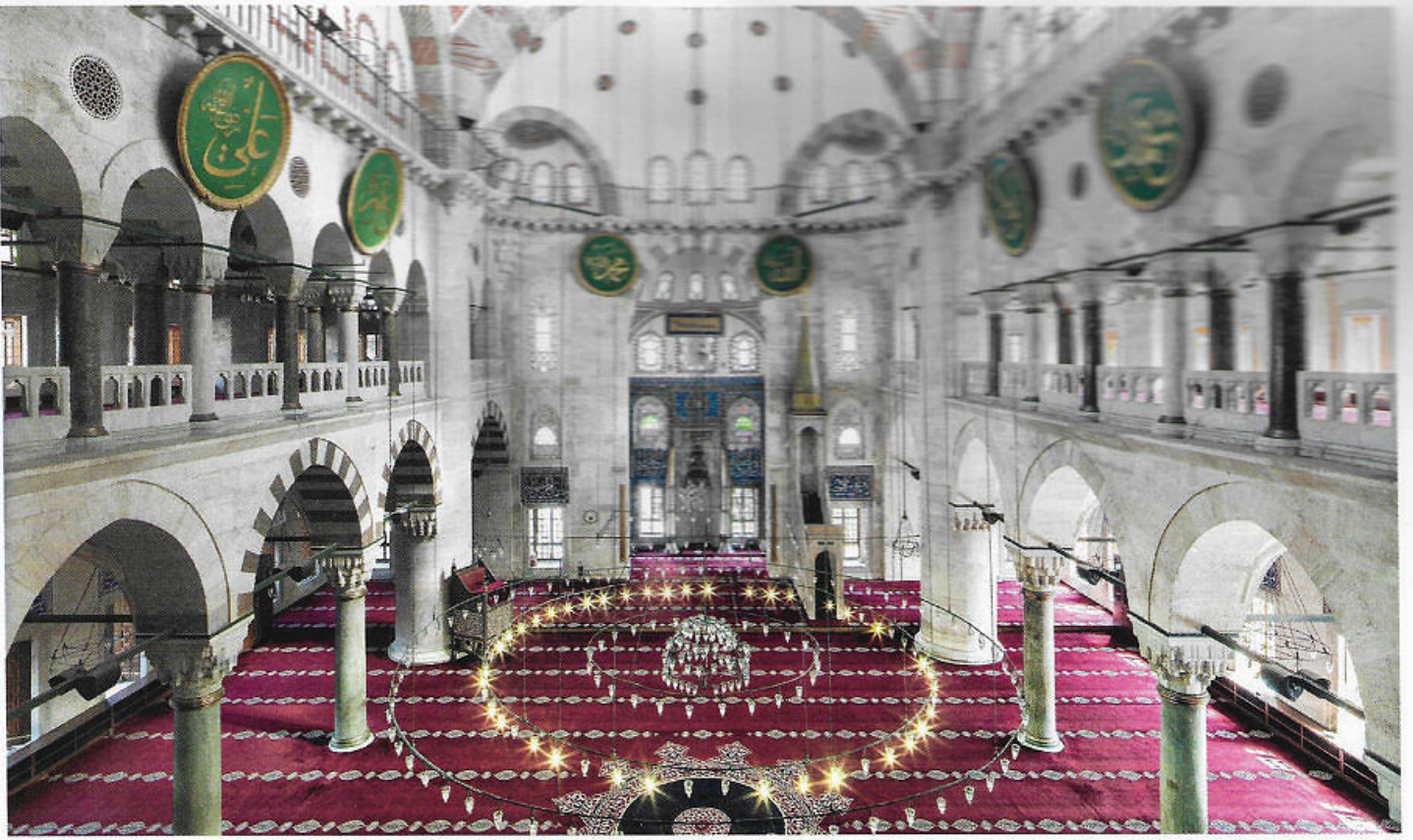
The many histories sedimented in the multiple layers of both cities and the tumultuous vivaciousness of both Neapolitans and Istanbulites have transformed into an intrinsic beauty which has continued to strike travelers throughout the centuries. Also, the expressions used to encapsulate the uniqueness of the two cities’ beauty contain elements of great similarity. The legendary beauty of Naples is described by the famous sentence, quoted also by Johann Wolfgang von Goethe in his *Italienische Reise* (Italian Journey), “Vedi Napoli e poi muori” (See Naples and then die). That is to say that once one has seen Naples, one can die peacefully, since nothing else can match its beauty. Likewise, Istanbul’s unique and unparalleled splendor is expressed not very differently by Alphonse de Lamartine, who was also an intimate connoisseur of Naples where he set his 1852 novel *Graziella*, “If one had but a single glance to give the world, one should gaze on Istanbul.”

An official journey of an Ottoman envoy to Naples in the mid-18th century both carries hints regarding the cultural interaction between these two cities and is even recorded for prosperity in a painting. Hacı Hüseyin Efendi, a special envoy of the Ottoman Sultan Mahmud I, traveled to Naples, the new and bustling capital of the recently established Kingdom of the Two Sicilies. Retracing his visit to Naples and the reception the Neapolitans prepared for him, we find again an intimate familiarity between these two Mediterranean cities.

Hacı Hüseyin Efendi 31 Ağustos 1741'de beraberinde en az 60 kişilik büyük bir heyet ve Kral Carlo di Borbone için getirdiği hediyelerle Napoli'ye varır. Heyetin ziyaretinden önce, 7 Nisan 1740'ta İstanbul'da Osmanlı İmparatorluğu ve İki Sicilya Krallığı arasında "Barış, Denizcilik ve Ticaret Anlaşması" imzalanır. Napoli ziyareti öncesinde Hacı Hüseyin Efendi, Sicilya'nın liman kenti Messina'da zorunlu bir karantina dönemi geçirir. Bu dönemde elçi, Prens Borrachini'nin "Paradiso" adlı, Türk usulü şık bir dekora sahip sarayında ağırlanır ve yerli asillerle eğlenceli günler geçirir. Elçi, Napoli'ye varınca kent sakinlerinin Türk âdetlerine aşina ve Osmanlı saray adabı hakkında bilgi sahibi olduğunu görür. Bu durum XV. yüzyılda Avrupalı soylular arasında yaygın olan Osmanlı kültürü ve eşyalarına dair bir merakın da uzantısıdır. Osmanlı elçisine tahsis edilen, eyeri aksesuarlarıyla birlikte ve Türk usulüne göre yerleştirilen atın bakımı da Hacı Hüseyin Efendi'nin misafir edildiği Chiaia'daki Teora Prensi'nin sarayında yine aynı usullerle yapılır. Osmanlı misafirlerinin yemek alışkanlıklarına riayete de büyük özen gösterilir. Elçinin onuruna Portici'deki Royal Villa'da düzenlenen törende verilen "gösterişli yemeğin bir kısmı Türk mutfağına, diğer kısmı da İtalyan damak zevkine göre hazırlanmış." Hacı Hüseyin Efendi de kendisini böylesine bir ihtişamla ağırlayan Napoli'yi keşfetmek ister. Osmanlı elçisinin İki

On August 31, 1741, Hacı Hüseyin Efendi, landed in Naples together with a large retinue of more than sixty people, and rich gifts for King Carlo di Borbone. The arrival of the Ottoman delegation followed the Peace, Navigation and Commerce Treaty between the Ottoman Empire and the Kingdom of the Two Sicilies signed in Constantinople on April 7, 1740. Before arriving in Naples, Hacı Hüseyin Efendi had spent a required quarantine period in Sicily, in the port town of Messina, where he was lavishly entertained by the local nobility and hosted in a place called "Paradiso" (Paradise) in the Palace of Prince Borrachini, which had been tastefully furnished *all'uso turco* (according to the Turkish manner). Upon the envoy's arrival in Naples, also the Neapolitans demonstrated a great familiarity with Turkish customs and scrupulously respected Ottoman court etiquette. This knowledge was, in fact, an extension of the popular interest in Ottoman culture and artifacts among the European royalty in the 15th century. The horse selected for the Ottoman envoy on his arrival had been saddled in the Turkish manner and the furnishings provided in the Palazzo of the Prince of Teora in Chiaia, where he was lodged, were also Turkish in style. Great attention was paid to the eating habits of the Ottoman guests. For the reception in honor of the envoy held at the Royal Villa in Portici, a "lavish dinner, in part was prepared according to Turkish taste and in part according to Italian taste" was provided. Hacı Hüseyin Efendi also showed a great curiosity to see and engage with the city

Sicilya Krallığı'na varışını ve buradaki ziyaretini anlatan, aynı döneme ait anonim bir kayıt, Kraliyet Sarayı'nda 18 Eylül 1741 tarihinde Kral Carlo ile katıldığı açık celseden bahseder. Başkentin "özelliklerini" görmek isteyen Osmanlı elçisi "oldukça iyi bir zevke ve rafine bir zihne sahiptir." Heyetiyle birlikte elçi Napoli'yi Phlegrean Field ve Pozzuoli kasabasına bağlayan "muhteşem bir mağaraya" (Grotto di Posillipo veya Grotta di Virgilio isimleriyle de bilinen Crypta Neapolitana'ya) götürülür. Ardından, 1368 yılında manastır olarak kurulan ve bugün bir müze olarak hizmet veren St. Martin Carthusian Manastırı'nı ziyaret ederler. Bir sonraki durakları ise o dönem Avrupa'nın en önemli ve donanımlı limanının cephaneliği ve tersanesi olur.

Gördüğü yerler arasında Hacı Hüseyin Efendi özellikle iki kraliyet yapısına hayran kalır; bu yapılar Kral Carlo'nun krallığının başkenti için tasarladığı iddialı mimari yenileme projesinin bir parçası olarak inşa edilmiştir. O dönem hâlâ inşaat hâlinde olan ve elçinin "mükemmel ve harikulade" bulunduğu Capodimonte Sarayı ve elçinin görmeyi çok istediği Portici Kraliyet Sarayı. Portici'ye ziyareti sırasında elçiyi, 1737 yılının Mayıs sonu ve Haziran başında gerçekleşen en yakın patlaması sırasında "Vezüv'den çıkan fevkalade lavları" gözlemleyebilmesi için yakınlardaki Torre del Greco kasabasına da götürürler.

İstanbul'a dönmeden birkaç gün önce, 11 Ekim 1741'de Hacı Hüseyin Efendi yakın zamanda inşa edilen

of Naples, which had prepared for him such a magnificent reception. According to an anonymous contemporary account describing the arrival and the stay of the Ottoman envoy in the Kingdom of the Two Sicilies and dealing, in particular, with his public hearing he had with King Carlo on September 18, 1741 in the Royal Palace, the Ottoman envoy expressly requested to see the "peculiarities" of the capital, showing, "a very good taste and a refined mind." With his retinue, he was conducted to "a marvelous cave" (Crypta Neapolitana also known as Grotta di Posillipo or Grotta di Virgilio) connecting Napoli with the area of the Phlegrean Field and the town of Pozzuoli. They were then taken to visit the Carthusian Monastery of St. Martin (Certosa di San Martino inaugurated as a monastery in 1368 and now a museum), the arsenal, and the port dockyard that was, at that time, one of the most important and best equipped of Europe.

Among the places he visited, Hacı Hüseyin Efendi seems to have admired, in particular, two of the royal residences whose construction, was ordered by King Carlo as part of an ambitious architectural renewal project for the capital of his kingdom: the Palace of Capodimonte, that was still under construction and that the envoy found "grand and superb," and the Royal Palace of Portici, for which he had explicitly expressed a "great desire" to see. During his visit to Portici, the envoy was also taken to the nearby town of Torre del Greco, to observe the "prodigious lava vomited by Vesuvio" during its latest eruption, which had occurred between the end of May and the beginning of June 1737.

“büyüleyici ve devasa” Regio Teatro di San Carlo’da düzenlenen bir *serenata*’ya katılarak Napoli halkının karşısına son defa çıkar. Osmanlı elçisi kentteki turlarından biri sırasında tiyatro binasını görür ama ziyaret etme talebinde bulunmaktan çekinir. Bu isteğini öngören kralın onuruna düzenlenecek performansı tiyatro binasında planlaması üzerine elçi çok sevinir. Minnettarlığını, kralın bu cömertliğini ve iyi niyetini sultana anlatacağına söz vererek gösterir.

Hacı Hüseyin Efendi’nin İstanbul’a dönüşü 18 Ekim 1741’de başlar ancak Napoli’den ayrılmadan önce bu yolculuğunu ölümsüzleştirir. Bu hatıra eşya, kraliyet sanatçısı Giuseppe Bonito’nun elçiyi ve heyetten bazı isimleri göz alıcı ve Oryantal bir kıyafetle resmettiği ve bugün bir örneği Napoli Kraliyet Sarayı’nın taht odasında, bir örneği ise Madrid’deki Prado Müzesi’nde sergilenen ünlü *The Turkish Embassy in Naples* tablosudur. Bu tablo, Napoli-İstanbul bağının sanatsal bir belgesi olarak tarihe geçer.

BİLGİ / INFO

The Turkish Embassy in Naples tablosu, yakın zamanda, prestijli *Di Meo Takvim*’nin 2019 edisyonunun açılış görseli olarak kullanıldı. Bu yıl 17’nci edisyonu hazırlanan ve her yıl başka bir kente odaklanan takvim, Napolili filantropist Generoso Di Meo tarafından destekleniyor. Bu yılın takvimi “Napoli’den İstanbul’a” iki kent arasındaki sayısız kültürel ve tarihî bağı odağına alıyor. Takvimde, dünyaca ünlü fotoğrafçı Massimo Listri’nin İstanbul fotoğraflarına İlber Ortaylı, Nedim Gürsel, Özge Samancı ve Paolo Girardelli gibi akademisyenlerin ve yazarların metinleri eşlik ediyor. Tıpkı Hacı Hüseyin Efendi’nin Napoli’ye yaptığı kısa ziyaret gibi bu takvim de Napoli ve İstanbul’un daima birbirine yakın iki kent olduğunu gösteriyor.

Recently, the painting *The Turkish Embassy in Naples* was used on the cover of the 2019 edition of the prestigious *Di Meo Calendar*. The seventeenth edition of the calendar promoted by Neapolitan philanthropist Generoso Di Meo and devoted each year to a different city, this year is dedicated to the multiple cultural and historical connections between Naples and Istanbul and is entitled *Napoli’den İstanbul’a* (From Naples to Istanbul). The calendar wonderfully illustrated by photographs of Istanbul by the world-famous photographer Massimo Listri and accompanied by texts of scholars and writers such as İlber Ortaylı, Nedim Gürsel, Özge Samancı, and Paolo Girardelli, shows -just as Hacı Hüseyin Efendi’s short visit to Naples- that these two cities are indeed incredibly close.

On October 11, 1741, a few days before his departure for Constantinople, Hacı Hüseyin Efendi made his last public appearance attending a *serenata* in the “magnificent and spacious” Regio Teatro di San Carlo, which had been just recently built. The Ottoman envoy had seen the Royal Theater San Carlo during one of his tours around town but, apparently, he hadn’t dared to request openly to visit it. When he was informed that the king, anticipating his desire, had ordered a performance to be staged in his honor, the envoy was overjoyed and expressed his appreciation promising to inform the sultan of the king’s benevolence and generosity.

Hacı Hüseyin Efendi started his journey back to Constantinople on October 18, 1741; however, however, he left a lasting memory of his sojourn in Naples. The envoy and some members of his retinue were immortalized in their splendid oriental clothing by Giuseppe Bonito, the court artist, in a famous painting. The painting *The Turkish Embassy in Naples* exists in two copies: one in the Throne Room of the Royal Palace of Naples, and the other at the Prado Museum in Madrid. This painting is recorded in history as an artistic documentation of the bond between Naples and Istanbul.

